

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
аспіранта Харковця Павла Сергійовича на тему:
«Формування та розвиток системи управління ризиками інвестиційної
діяльності фінансових установ»,
що подана на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 051 «Економіка»

Дисертаційна робота Харковця Павла Сергійовича на тему: «Формування та розвиток системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ», виконана на кафедрі «Фінанси, облік та психологія» факультету «Управління енергетичними та економічними процесами» Українського державного університету науки і технологій, подана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка». Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Українського державного університету науки і технологій (наказ № 492 від 08.04.2026).

**1. Ступінь актуальності теми дисертації та її зв'язок з планами
наукових робіт університету**

Актуальність теми дисертації зумовлена зростанням рівня невизначеності та волатильності фінансових ринків, що суттєво ускладнює здійснення інвестиційної діяльності фінансовими установами. Глобалізаційні процеси, цифровізація економіки, посилення конкуренції, а також вплив кризових явищ (економічних, фінансових, геополітичних) обумовлюють необхідність удосконалення підходів до управління ризиками.

Інвестиційна діяльність фінансових установ супроводжується широким спектром ризиків — кредитних, ринкових, ліквідності, операційних та системних, що можуть призводити до значних фінансових втрат і зниження стійкості як окремих установ, так і фінансової системи загалом. У цих умовах особливої ваги набуває формування цілісної, адаптивної та ефективної системи управління ризиками, здатної своєчасно ідентифікувати, оцінювати та мінімізувати потенційні загрози.

Додаткової актуальності дослідженню надає необхідність гармонізації вітчизняної практики управління ризиками з міжнародними стандартами, зокрема рекомендаціями Базельського комітету, впровадження ризик-орієнтованого підходу до управління інвестиційною діяльністю, а також забезпечення фінансової стійкості установ в умовах трансформації економіки України.

Отже, формування та розвиток системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ є важливим науковим і практичним завданням, що сприятиме підвищенню ефективності інвестиційних рішень, мінімізації втрат та забезпеченню довгострокової стабільності фінансового сектору

Зв'язок роботи з науковими програмами , планами , темами.

Наукові дослідження за темою дисертації є складовою науково-дослідної теми Українського державного університету науки і технологій «Ризик-

орієнтоване управління економічними та фінансовими системами в умовах нестабільності» (номер державної реєстрації 0126U002639), в рамках якої аспірантом удосконалено теоретичні, методичні підходи і практичні рекомендації щодо удосконалення системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ.

Під час виконання вказаних досліджень дисертант виступав у якості виконавця і співавтора звітів з науково-дослідної роботи.

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Наукова новизна одержаних результатів. Розроблені у процесі дослідження наукові положення полягають у наступному.

Розроблені у процесі дослідження наукові положення полягають у наступному:

удосконалено:

- систему управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ, яка ґрунтується на поєднанні кількісних та якісних методів оцінки ризиків, враховує специфіку функціонування небанківських фінансових установ, зокрема із переважанням кредитно-факторингових операцій у структурі активів, а також забезпечує безперервний моніторинг, прогнозування та оперативне реагування на зміни внутрішнього і зовнішнього середовища;

- методичний підхід до оцінки рівня ризиковості інвестиційної діяльності фінансових установ шляхом розширення системи аналітичних показників оцінки фінансового, операційного, юридичного, репутаційного, стратегічного ризиків, який забезпечує підвищення об'єктивності діагностики ризикового стану фінансової установи та своєчасне виявлення зон підвищеної фінансової вразливості;

- адаптивну модель інтегрованого управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ, яка передбачає автоматизоване коригування параметрів кредитної політики, лімітів фінансування, структури інвестиційного портфеля та механізмів контролю залежно від зміни ринкових умов, рівня фінансової нестабільності та впливу зовнішніх макроекономічних факторів;

- організаційно-економічний механізм функціонування системи ризик-менеджменту фінансових установ через інтеграцію цифрових інструментів моніторингу, аналітичних платформ та ризик-аналітичних панелей, які забезпечують оперативність управлінських рішень, візуалізацію структури ризиків у режимі реального часу та підвищення прозорості інвестиційної діяльності;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні положення щодо сутності, структури та класифікації ризиків інвестиційної діяльності фінансових установ шляхом уточнення економічного змісту інвестиційного ризику як багатокomпонентної категорії, яка відображає ймовірність втрати фінансових ресурсів, недоотримання доходу або зниження вартості активів під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів;

- науково-методичні засади формування системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ через поглиблення взаємозв'язку

між фінансовою стійкістю, структурою активів, інвестиційною політикою та рівнем ризиковості, що дозволяє підвищити ефективність управління капіталом і забезпечити довгострокову стабільність функціонування фінансової установи;

- практичні рекомендації щодо вдосконалення системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ в умовах цифровізації фінансового сектору України, зокрема в частині впровадження цифрової ризик-аналітичної панелі для моніторингу концентрації ризиків за контрагентами, секторами економіки та джерелами фінансування, що сприятиме підвищенню якості управлінських рішень та мінімізації інвестиційних втрат.

Практичне значення одержаних результатів. Представлені у дисертаційному дослідженні теоретичні висновки, методичні підходи і практичні рекомендації спрямовані на підвищення ефективності формування та розвитку системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ в умовах фінансово-економічної нестабільності та цифрової трансформації. Запропоновані в роботі науково-практичні положення дозволяють удосконалити процеси оцінки, контролю та мінімізації ризиків, підвищити обґрунтованість управлінських рішень щодо формування інвестиційного портфеля, оптимізувати структуру активів та забезпечити стабільний рівень фінансової стійкості установи.

Розроблена автором комплексна система адаптивного ризик-менеджменту, орієнтована на специфіку діяльності ТОВ «ФК «КОНГУР» з урахуванням переважання кредитно-факторингових операцій у структурі активів, а також інтеграція кількісних і якісних методів оцінки ризиків, інтегральний показник ефективності системи управління ризиками, адаптивна модель інтегрованого управління ризиками та цифрова ризик-аналітична панель для моніторингу концентрації ризиків і впливу макроекономічних факторів є своєчасним науковим результатом та впроваджені у практичну діяльність ТОВ «ФК «КОНГУР» (довідка № 18/3-26 від 18.03.2026 р.).

Основні результати дисертаційної роботи впроваджено у навчальний процес Українського державного університету науки і технологій при викладанні навчальних дисциплін «Економіка підприємства», «Економіка галузі», «Економікс», «Управління інноваціями» (довідка № 01-26-294 від 17.03.2026 р.).

Особливий внесок здобувача. Дисертаційна робота є одноосібно виконаною працею. Усі наукові результати, викладені у дисертації, отримані автором самостійно. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у роботі використані лише ті положення та ідеї, які є результатом особистих досліджень здобувача.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана діловою українською мовою з дотриманням стилю викладення результатів проведених досліджень відповідно до встановлених вимог. Стиль викладення наукових положень і висновків забезпечує доступність сприйняття та осмислення матеріалів дослідження.

3. Наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, та повнота опублікування результатів дисертації

За результатами дисертаційної роботи опубліковано 9 наукових праць, у тому числі 5 публікацій – у наукових фахових виданнях України, 4 праць апробаційного характеру, а саме:

- праці, які опубліковані у наукових фахових виданнях України:

1. Харковець П. Трансформація фінансового сектору України під впливом воєнно-політичних факторів // *Review of transport economics and management*. 2024. № 11 (27). DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2024/310171>

2. Головкова Л., Харковець П. Комплексний підхід до управління економічними ризиками суб'єктів господарювання в умовах воєнної невизначеності // *Review of transport economics and management*. 2024. № 12(28). <https://doi.org/10.15802/rtem2024/32775>

3. Харковець П. С. Стратегічне управління інвестиційними ризиками фінансових установ в умовах фінансової нестабільності // *Інвестиції: практика та досвід*. 2026. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2026.4.268>

4. Харковець П. С. Інтеграція ризик-менеджменту в систему інвестиційного управління фінансових установ // *Ефективна економіка*. 2026. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.1.116>

5. Харковець П. С. Ризик-орієнтована трансформація інвестиційної діяльності фінансових установ України // *Ефективна економіка*. 2026. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.193>

- праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Kharkovets P. Features of the investment activities of financial institutions // XLVII International scientific and practical conference «The Future of Scientific Discoveries: New Trends and Technologies» (November 13-15, 2024) Marseille, France. International Scientific Unity, 2024. .P. 82-85.

7. Харковець П. С. Стратегії мінімізації фінансових ризиків в інвестиційній діяльності промислових підприємств // Актуальні проблеми та тренди розвитку систем управління в сучасних умовах [Текст] : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 26березня 2025 р. / за заг. ред. Ю. Пройдака. Укр. держ. ун-т науки і технологій. -Дніпро, 2025. 54-55 с.

8. Харковець П.С. Інституційні основи управління ризиками в інвестиційній діяльності банків // Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти: Збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (27 листопада 2025 р.). – Дніпро: УДУНТ, 2025. С. 81-83.

9. Харковець П. С. Стратегічне управління інвестиційними ризиками фінансових установ у турбулентному макрофінансовому середовищі // Проблеми та перспективи фінансового забезпечення відновлення економіки України: Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції 3-4 березня 2026 р.: Дніпро: ДДАЕУ, 2026. С. 223-226.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дослідження доклалися й обговорювалися на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема таких: «The Future of Scientific Discoveries: New Trends and Technologies» (м. Марсель, 2024); «Актуальні проблеми та тренди розвитку систем управління в сучасних умовах» (м. Дніпро, 2025 р.);

«Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти» (м. Дніпро, 2025 р.); «Проблеми та перспективи фінансового забезпечення відновлення економіки України» (м. Дніпро, 2026 р.).

4. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності

Під час виконання дисертації аспірант Харковець П. С. дотримувався принципів академічної доброчесності, що підтверджено сервісом перевірки робіт на виявлення схожості текстів Turnitin. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, само плагіату, фабрикації, фальсифікації.

ВИСНОВОК:

Ознайомившись з дисертаційною роботою Харковця Павла Сергійовича на тему: «Формування та розвиток системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ» зі спеціальності 051 «Економіка» та публікаціями, у яких висвітлено основні наукові результати, а також враховуючи результати апробації дисертаційної роботи, вважаємо, що:

1. Дисертаційна робота «Формування та розвиток системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ» за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та практичною придатністю здобутих результатів є закінченим фундаментальним дослідженням, яке відповідає ОНП «Економіка».

2. Дисертаційна робота «Формування та розвиток системи управління ризиками інвестиційної діяльності фінансових установ» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, і рекомендується до разового захисту у спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на засіданні
наукового семінару,
доцент кафедри «Фінанси, облік
та психологія», к.е.н., доцент

Олексій МАТУСЕВИЧ

Підпис доц. О.В. Матусевич засвідчую

Вчений секретар УДУНТ

Тетяна РАДКЕВИЧ